

1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

คัมภีร์ภควัทคีตาและคัมภีร์เต๋าเต๋อจิง เป็นคัมภีร์ที่รวบรวมคำสอนทางศาสนาปรัชญา และหลักปฏิบัติของมนุษย์ในการอยู่ร่วมกัน ซึ่งมีอิทธิพลต่อการดำเนินชีวิตของทั้งประชาชนอินเดีย จีน และประเทศใกล้เคียงที่รับกระแสวัฒนธรรมของอินเดียและจีน ซึ่งถือว่าเป็นดินแดนที่เป็นแหล่งกำเนิดความคิดปรัชญาตะวันออกที่สำคัญของโลก การศึกษาแนวความคิดทางปรัชญาจากคัมภีร์ทั้งสองนี้ จึงอาจกล่าวว่าเป็นการศึกษาปรัชญาตะวันออกที่สำคัญ หรือจะกล่าวอีกนัยหนึ่งว่า ทั้งคัมภีร์ภควัทคีตาและคัมภีร์เต๋าเต๋อจิง เป็นคัมภีร์ที่รวมแนวความคิดระบบปรัชญาที่สำคัญของตะวันออก

คัมภีร์ภควัทคีตาเป็นสิ่งที่มีความสำคัญยิ่งในศาสนาฮินดู และเป็นคัมภีร์ที่แพร่หลายที่สุดของอินเดีย ซึ่งสะท้อนความลึกซึ้งทางปรัชญาออกมาในภาษาที่เหมาะสมแก่สามัญชนทั่วไปจะเข้าใจได้ สำหรับคัมภีร์เต๋าเต๋อจิงก็มีความสำคัญยิ่งในปรัชญาจีน ศาสนาเต๋า และเป็นคัมภีร์ที่แพร่หลายมากที่สุดของจีนเช่นกัน คัมภีร์ทั้งสองยังมีสาระที่คล้ายคลึงกัน คือ สอนสัจธรรมความเป็นเอกภาพแห่งสรรพสิ่งอันอมตะ เพียงอยู่เป็นนิรันดร์ มีมาแล้ว กำลั้งมีอยู่ และจักมีอยู่ต่อไปตลอดอนันตกาล สรรพสิ่งที่เกิดขึ้นและสลายไปในเอกภาพนี้ คัมภีร์เต๋าเต๋อจิงเรียกว่า "เต๋า" คัมภีร์ภควัทคีตาเรียกว่า "อาตมัน"

คัมภีร์ภควัทคีตาและคัมภีร์เต๋าเต๋อจิง นอกจากมีหลักคำสอนที่สำคัญทางศาสนาปรัชญาแล้ว ยังมีหลักคำสอนทางศาสนาจริยศาสตร์ ซึ่งคำสอนทั้งสองคัมภีร์นี้มีอิทธิพลต่อกระแสความคิด และแนวทางดำเนินชีวิตของมวลมนุษย์ที่ได้รับและเรียนรู้จากทั้งสองคัมภีร์นี้ ทั้งโดยตรงและทางอ้อม จึงเป็นสิ่งที่ควรจะได้ศึกษาหาคำตอบว่า หลักคำสอนทางศาสนาปรัชญาและจริยศาสตร์ที่ปรากฏจากคัมภีร์ทั้งสองนี้ เป็นอย่างไร มีความเหมือนกัน ขัดแย้งกัน หรือตรงกันเพียงใด

1.2 วัตถุประสงค์ของการวิจัย

การวิจัยตามหัวข้อวิทยานิพนธ์นี้ เป็นการสังเคราะห์และวิเคราะห์เปรียบเทียบจาก คัมภีร์ภควัทคีตาและคัมภีร์เต๋าเต๋อจิง โดยมีวัตถุประสงค์ดังนี้

1.2.1 เพื่อให้ได้รับความรู้และความเข้าใจเกี่ยวกับหลักคำสอนทางคานอภิปรัชญาและ จริยศาสตร์ ที่ปรากฏในคัมภีร์ภควัทคีตาและคัมภีร์เต๋าเต๋อจิงอย่างถูกต้อง

1.2.2 เพื่อศึกษาเปรียบเทียบให้เห็นว่า แนวความคิดทางอภิปรัชญาและจริยศาสตร์ของ คัมภีร์ทั้งสองนั้น มีความหมาย ขอบข่าย และรายละเอียดอย่างไร

1.2.3 เพื่อก่อให้เกิดประโยชน์และเป็นแนวทางในการศึกษาค้นคว้าแนวความคิดทาง ปรัชญาตะวันออก รวมทั้งแนวความคิดที่ได้รับอิทธิพลจากคัมภีร์ทั้งสองนี้ต่อไป

1.3 แนวเหตุผลทฤษฎีที่สำคัญ

เนื่องจาก ทั้งคัมภีร์ภควัทคีตาและคัมภีร์เต๋าเต๋อจิงต่างก็มีลักษณะคำสอน แนวความคิด ทางปรัชญาเป็นเอกนิยมเหมือนกัน และยังมีทรรศนะที่สอดคล้องกันบางเรื่อง เช่น ทางอภิปรัชญา เรื่อง อาตมมัน ของคัมภีร์ภควัทคีตา มีส่วนที่คล้ายคลึงกับเต๋าของ คัมภีร์เต๋าเต๋อจิง และทาง คานจริยศาสตร์ เรื่อง นิษคามกรรม อันใดแก่ การทำงานโดยไม่หวังผลของภควัทคีตา กับ การ กระทำตามธรรมชาติหิวเว่ยของเต๋าเต๋อจิง จึงเป็นปัญหาที่น่าสนใจว่า นอกจากนี้ยังมีแนวความคิดใดที่คล้ายคลึงหรือแตกต่างกันอย่างไรบ้าง

1.4 วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยนี้เป็นการศึกษาค้นคว้าจากเอกสาร (Documentary research) โดย ศึกษาและรวบรวมข้อมูลจากเอกสาร แล้วทำการวิเคราะห์ สังเคราะห์ และตีความ ตามหลัก คำสอนที่ปรากฏอยู่ในคัมภีร์ภควัทคีตาและคัมภีร์เต๋าเต๋อจิง วิธีการก็คือ ศึกษาคัมภีร์ภควัทคีตา และคัมภีร์เต๋าเต๋อจิงจากฉบับแปลที่น่าเชื่อถือได้ โดยวิเคราะห์คำสอนในคานอภิปรัชญาและคาน จริยศาสตร์ แล้วนำมาเปรียบเทียบว่า อภิปรัชญาและจริยศาสตร์ของทั้งสองคัมภีร์นั้น มีความ หมายตรงกัน คล้อยกัน สนับสนุนกัน หรือขัดแย้งกันอย่างไรหรือไม่ พร้อมกันนั้นก็มีการศึกษา การตีความ และตรวจสอบบรรดาอธิบายของนักปราชญ์ทั้งสองฝ่ายที่โต้ทำไว้วคยแล้วนำมาสัง- เเคราะห์กัน เพื่อให้ได้ความรู้ที่ชัดเจนเกี่ยวกับแนวความคิดทั้งสองนี้เพิ่มขึ้น

1.5 ขอบเขตในการวิจัย

การวิจัยนี้จำกัดขอบเขตอยู่ในหลักคำสอนของคัมภีร์ภควัทคีตาและคัมภีร์เต๋าเต๋อจิง โดยมุ่งศึกษาด้านอภิปรัชญาและจริยศาสตร์ที่มีปรากฏในคำสอนของทั้งสองคัมภีร์ คือ ในด้านอภิปรัชญาของภควัทคีตา ผู้วิจัยจะศึกษาพรรณนาเรื่อง พรหมันและอาตมัน และในด้านอภิปรัชญาของเต๋าเต๋อจิงจะศึกษา ความหมายของเต๋า คุณลักษณะของเต๋า และกฎแห่งเต๋า ส่วนในด้านจริยศาสตร์ของคัมภีร์ทั้งสอง จะศึกษา จุดมุ่งหมายของชีวิต วรรณคดีเกี่ยวกับจริยธรรม และหลักจริยธรรมที่สำคัญ

1.6 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1.6.1 ทำให้ได้รับความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักคำสอนทางอภิปรัชญาและจริยศาสตร์ของคัมภีร์ภควัทคีตาและคัมภีร์เต๋าเต๋อจิงอย่างชัดเจน

1.6.2 ช่วยให้เข้าใจแนวความคิดทางปรัชญาตะวันออกด้านอภิปรัชญาและจริยศาสตร์ ซึ่งมีอารยธรรมจีนและอินเดียเป็นพื้นฐานได้อย่างถ่องแท้

1.6.3 เนื่องจากการวิจัยเปรียบเทียบ เรื่อง แนวความคิดทางอภิปรัชญาและจริยศาสตร์ในคัมภีร์ภควัทคีตาและคัมภีร์เต๋าเต๋อจิงยังไม่เคยมีใครได้ทำมาก่อน จึงคาดว่าการศึกษาวิจัยเรื่องนี้จะทำให้ได้เห็นถึงหลักคำสอนด้านอภิปรัชญาและจริยศาสตร์ของคัมภีร์ทั้งสองในเชิงเปรียบเทียบ

1.6.4 สามารถนำผลของการวิจัยที่ได้ ไปเป็นข้อมูลในการศึกษาปัญหาที่เกี่ยวข้องเนื่องกันนี้ ในวรรณคดีที่กว้างและลึกซึ้งมากยิ่งขึ้น

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย